

Zgromadzenie Sióstr św. Michała Archaniola

ul. Ks. Bronisława Markiewicza 22, 38-430 Miejsce Piastowe

Tel. +48 13 43 381 31; sekretariat@michalitki.pl; www.michalitki.pl

**List Okólny nr 150 (9-XV)
do wszystkich Sióstr Zgromadzenia
wprowadzający w IV rok Wielkiej Nowenny Jubileuszowej
przed 100-leciem zatwierdzenia Zgromadzenia Sióstr Św. Michała Archaniola**

L.dz. 424 /22

„Miłość jest doskonałym wypełnieniem Prawa” Rz13,10b

Drogie Siostry,

Słowami św. Pawła Apostoła do Rzymian, które będą tegorocznym hasłem, rozpoczynam ten List Okólny na IV rok wielkiej Nowenny Jubileuszowej w naszym Zgromadzeniu. Bóg w swej dobroci pozwala nam doświadczać łask Jubileuszowej Nowenny. Przychodzą one do nas przez nasze odnowione Prawo, które w ostatnim roku, każda z nas otrzymała w darze. Przyjmując je w celebracji, mogłyśmy usłyszeć słowa, które zostały zaczerpnięte z obrzędu profesji zakonnej: *Przyjmij Konstytucje Zgromadzenia Sióstr Świętego Michała Archaniola, abyś przez ich wierne zachowanie osiągnęła doskonałą miłość.* Słowa te zawierają cenne pouczenie; aby osiągnąć doskonałą miłość, trzeba wpieryw przyjąć i wiernie zachować Prawo. Św. Paweł zachęcając Rzymian do wierności Prawu Bożemu zawartemu w Dekalogu zapisał, że to *Miłość jest doskonałym wypełnieniem Prawa.* Prawo i miłość - to dwie rzeczywistości, które ustalają nasz porządek rzeczy, porządek świata w którym żyjemy. Nasz stosunek do prawa określa wartości, które wybieramy, bądź odrzucamy.

Niech ten rok nowenny pomoże nam zweryfikować nasze osobiste i wspólnotowe *podejście* do Prawa. Motywy jego zachowywania, bądź niezachowywania. Nasze kompromisy i połowiczność. Miejmy odwagę postawić sobie trudne pytania i poszukać na nie uczciwych odpowiedzi. Czym żyję, czym się w życiu kieruje jako człowiek - stworzenie Boże, jako chrześcijanin i jako osoba konsekrowana? Co jest moim pierwszym prawem? Niech ta refleksja będzie nam pomocna w odkrywaniu Bożej pedagogii, zrozumienia procesu kształtowania ludzkiego serca przez prawo od samych jego początków.

1. Geneza Prawa Bożego

Pierwsze i podstawowe prawo, które rządzi światem, w myśl nauki św. Augustyna, to **odwieczne Prawo Boże**. Jest ono równoznaczne z najwyższym rozumem Bożym, który w całym stworzeniu realizuje swój odwieczny plan Boży i całokształt moralnego porządku świata.

Każde stworzenie Boże otrzymuje sobie właściwą naturę, która jest uczestnictwem w tym odwiecznym prawie Bożym. Człowiek stworzony na podobieństwo Boga, jako istota obdarzona rozumem i wolną wolą, bierze udział w prawie wiecznym w sposób rozumny i wolny. Św. Tomasz wypukła tę prawdę stwierdzeniem: *człowiek uczestniczy w rozumie wiecznym, dzięki któremu posiada skłonność wrodzoną do wykonywania właściwego czynu i dążenia do (wskazanego) celu*. (Suma teol., I-II, kw. 91, a, 2).

Odbiciem odwiecznego prawa Bożego w umyśle człowieka jest **prawo naturalne**, które oznacza rozumną wolę Bożą. Ona nakazuje utrzymanie porządku natury, a zabrania przekraczania go. To prawo jest jakby głosem Bożym, przemawiającym w sumieniu ludzkim. Jak pisze św. Augustyn: *Nie ma duszy tak zepsutej, w której sumieniu, jeśli tylko jest zdolna do rozumowania, nie odzywałby się głos Boży. Któż bowiem inny wypisał w sercu człowieka przyrodzone prawo moralne, jeśli nie Bóg?*. (De sermone Domini in monte, II, 9. 32.) Ten udział w prawie odwiecznym ze strony istoty rozumnej św. Tomasz z Akwinu nazywa prawem naturalnym. Z prawa naturalnego wypływa podstawowa zasada postępowania: *czyń dobro, a zła unikaj*. (Suma teol., I-II, kw. 93, a. 6.)

Jednak prawo naturalne, jako wrodzona zdolność odróżniania dobra od zła, nie mogło człowiekowi wystarczyć. W naturalnym porządku rzeczy człowiek jest zdolny poznać tylko najogólniejsze, podstawowe jego zasady, a te nie mogą dostatecznie pokierować moralnymi wyborami człowieka. Prawdziwe dobro może wybrać tylko człowiek z *dobrym* poznaniem (rozumny) i *dobrą* wolą (wolny). Konieczne więc było uzupełnienie prawa naturalnego bardziej szczegółowymi regułami postępowania, kształtującymi ocenę moralną czynów człowieka. I taką rolę miało **prawo objawione przez Boga**. Przykazania Boże zawarte w Dekalogu miały uzupełnić poznanie ludzkie w kierunku celu nadprzyrodzonego. Św. Tomasz z Akwinu tak uzasadnia potrzebę objawionego prawa Bożego: *Prawo kieruje człowieka do czynów właściwych w odniesieniu do celu ostatecznego. Gdyby człowiek był przeznaczony jedynie do celu naturalnego, wówczas nie byłoby potrzeba innego kierownictwa nad prawa natury. Ponieważ jednak człowiek został przeznaczony do szczęśliwości wiekuistej, tzn. do celu, przewyższającego siły naszej natury, stąd konieczne było pokierowanie Bożym prawem objawionym*" (Suma teol., I-II, kw. 91,a. 4). Zadanie to byłoby zbędne, gdyby człowiek zachował pierwotną sprawiedliwość, bowiem jego umysł i wola miałyby dosyć światła, by poznać prawo naturalne i jego Boskie pochodzenie, a wola byłaby całkowicie poddana Bożym zamysłom. Rzeczywistość tę zburzył grzech pierworodny, który zniszczył relację człowieka do swego Stwórcy i do stworzenia. Konieczne więc było objawienie Boże, które sankcjonowało wybory człowieka. W prawie objawionym, zawartym w Dekalogu naczelną rolę zajmują przykazania, odnoszące się do osoby Pana Boga, a potem dopiero zostały wymienione przykazania regulujące stosunek do bliźnich.

Pełnia objawienia Bożego dokonała się w przyjściu Chrystusa na ziemię. Jak pisał św. Paweł w Liście do Galatów (Ga 3,19-29) ludzkość otrzymała Nowe Prawo, prawo zawarte w prawdzie Chrystusowej Ewangelii. Nowe Prawo, to ewangeliczne Prawo miłości wzajemnej (J13,34-35). Nowe przykazanie miłości zawiera w sobie wypełnienie wszystkich praw, które dotychczas obowiązywały. Dlatego Apostoł Narodów wymieniając przykazania Starego Przymierza zapisał: *Przeto miłość jest doskonałym wypełnieniem Prawa.* (Rz13,10b) Chrystus dając uczniom Nowe Prawo, swoim Boskim autorytetem usankcjonował prawa moralne zawarte w Dekalogu: *Nie sądzcie, że przyszedłem znieść Prawo, albo Proroków. Nie przyszedłem znieść, ale wypełnić* (Mt 5,17).

2. Miłość doskonałym prawem.

Nowe Prawo Miłości objawione przez Chrystusa jest darem udzielonym każdemu chrześcijaninowi przez łaskę Ducha Świętego. Jak prawo naturalne jest wewnętrznym światłem rozumu, który wskazuje, co czynić jako dobro, a czego należy unikać jako zło, tak prawo Chrystusowe jest łaską Ducha Świętego, która oświeca i wskazuje człowiekowi co ma czynić, by dojść do ostatecznego celu życia oraz łaską, która go wspiera w dążeniu do niego.

Św. Paweł nauczając o Nowym Przymierzu, o Nowym Prawie danym Izraelowi nawiązuje do proroctwa Jeremiasza: *Oto nadchodzą dni, (...) kiedy zawrę z domem Izraela nowe przymierze (...) lecz takie będzie przymierze, jakie zawrę z domem Izraela po tych dniach, mówi Pan: umieszczę swe Prawa w głębi ich jestestwa i wypiszę na sercu* (Jr 31,31.33). A w Drugim Liście do Koryntian tenże Apostoł nadmienia: *jesteście listem Chrystusowym, dzięki naszemu posługiwaniu, listem napisanym nie atramentem lecz Duchem Boga żywego: nie na kamiennych tablicach, lecz na żywych tablicach serc* (2Kor 3,3).

W Nowym Prawie Chrystus pogłębił oba przykazania: miłości Boga i bliźniego, i uczynił z nich fundamentalną podstawę swojej nauki moralnej. Dopiero z Jego przyjściem miłość mogła stać się w człowieku cnotą, czyli stałym usposobieniem woli, wpływającym na całe jego postępowanie moralne. Dopiero On odkrył w całej jasności istotny cel życia człowieka i tym samym dał ludzkiej woli do kochania Dobro nieskończone, najwyższe, zdolne zaspokoić wszelkie aspiracje ducha ludzkiego.

Miłość Boga w nauce Chrystusowej stała się bardziej wewnętrzna, duchowa; ona ma się wyrazić w wypełnianiu woli Bożej, w miłosnym poddaniu się jej nawet w największych przeciwnościach. Sam Chrystus dał wzór takiej miłości Boga i poprowadził nas do poznania miłości Boga jako Ojca; Sam powiedział: *Ja i Ojciec jedno jesteśmy* (J10,30) i *kto Mnie widzi, widzi Tego, który Mnie posłał* (J12,45). W swoim nauczaniu Chrystus udoskonalił przykazanie miłości bliźniego. Nazwał je *swoim przykazaniem* (por. J15,12) oraz *przykazaniem nowym* (J13,34), przy czym właśnie po przestrzeganiu tego przykazania będzie można rozpoznać Jego uczniów: *Po tym wszyscy poznają, żeście uczniami moimi, jeśli będziecie się wzajemnie miłowali* (J13,35). A już Kazanie na Górze (Mt 5-7) najwymowniej świadczy, jak nadprzyrodzona moralność Chrystusowa przekracza zasady moralności naturalnej. W swoim nauczaniu o zachowaniu Chrystus Prawa podał motywy działania daleko wznioślejsze od Prawa Starego Przymierza, które miało utrzymywać Izraelitów w moralności.

3. Prawo rad ewangelicznych

Nowe Prawo ewangeliczne jako wezwanie do wolności i miłości doskonałej, zostało przez Chrystusa uzupełnione radami ewangelicznymi: zupełnego ubóstwa (Mt 19,21), czystości (Mt 19,11-12) i posłuszeństwa (Łk 9,23), dzięki którym *człowiek może lepiej i łatwiej osiągnąć ostateczny cel szczęśliwości wiekuistej (Suma teol., I-II, kw. 108, a. 4.)*.

Rady ewangeliczne, poprzez które Chrystus wzywa niektórych, aby dzielili Jego doświadczenie dziewictwa (czystości), ubóstwa i posłuszeństwa wymagają od tego, kto je przyjmuje, zdecydowanej woli całkowitego upodobnienia się do Niego jako Pierwowzoru doskonałej miłości Boga. To upodobnienie dokonuje się na drodze dobrowolnej odpowiedzi na wezwanie Boże. *Jeżeli chcesz być doskonały...* (Mt 19,21) - mówi Chrystus do bogatego młodzieńca pragnącego osiągnąć życie wieczne. Ten rodzaj realizacji prawa wymaga całkowitej wolności. Cała egzystencja chrześcijanina, a zwłaszcza powołanie do życia konsekrowanego jest głęboko związane z działaniem Ducha Świętego. Święty Jan Paweł II w dokumencie poświęconym życiu konsekrowanemu *Vita Consecrata* pisze: *To sam Duch Święty wzywa, formuje dusze powołanych i prowadzi drogą nieustannego oczyszczenia, tak że powoli stają się osobami ukształtowanymi na wzór Chrystusa. Ta duchowa droga przemiany wypływa z umiłowania Bożego piękna, które jest promieniowaniem Bożej dobroci.* (VC,19). Codzienna wierność poruszeniom Ducha, wierność ślubowanym wartościom, które szczegółowo określa w najdrobniejszych szczegółach własna Reguła życia, zatwierdzona przez Kościół, jest pewną drogą świętości, właściwą dla danego charyzmatu i duchowości Założycieli. Obowiązek dochowania wierności własnemu Prawu, wypływający ze ślubów, nakazuje osobom konsekrowanym, by wszędzie dawały *świadectwo jednoznaczne i jawne. Świadectwo to zyskuje szczególną moc prorocką, gdy zachodzi pełna zgodność między przepowiadaniem a życiem osoby powołanej* (por. VC 85). Jest wielkim wyzwaniem dla osób powołanych, świadczyć nie tyle słowem, co życiem o wartościach, które wybrali. Cel ostateczny - aby osiągnąć doskonałą miłość w służbie Bogu i Kościołowi, ma być stałą perspektywą ich codziennych wyborów i czynów.

Droгие Siostry,

Rozpoczynając nowenny rok poświęcony naszemu Prawu: Konstytucjom i Statutom, w ich odnowionej postaci, najpierw pragnę zachęcić Siostry do osobistej i wnikliwej refleksji nad znaczeniem naszego Prawa zakonnego w drodze do osiągnięcia ostatecznego celu życia.

Każda z nas, którą Bóg wezwał do świętości na drodze michalickiego charyzmatu, przeżyła stosowny czas formacji zakonnej i po rozeznaniu osobistym i wspólnotowym potwierdziła swój wybór przez profesję rad ewangelicznych, ślubując Bogu: *czystość, ubóstwo i posłuszeństwo według Konstytucji Zgromadzenia Sióstr Świętego Michała Archaniola*. Świadomie i dobrowolnie podjęłyśmy decyzję życia według reguły, którą Kościół potwierdził jako pewną drogę do świętości. Powyższa refleksja ukazująca nam genezę prawa, jego proces kształtowania się i doskonalenia, pozwala wyraźniej zobaczyć, że

całe Prawo osiąga pełnię w Jezusie Chrystusie. W Nim odnajdujemy ten najdoskonalszy wzór do naśladowania. Zachowując więc Prawo mamy się stawać coraz bardziej Chrystusowe. Co to znaczy w praktyce? To zgoda na prowadzenie Ducha Świętego, na stały proces oczyszczenia, który On Sam dokonuje w nas przez fakt naszej konsekracji. On przez dar Miłości uzdalnia nas do przyjmowania woli Bożej, taką jaką ona przychodzi *tu i teraz*, a wola ta zawarta jest w każdym artykule naszych Konstytucji i Statutów. W posłuszeństwie płynącym z wiary, nasze codzienne przestrzeganie Prawa staje się żywym aktem wiary, która *działa przez miłość*. Z kolei, z miłości Boga płynie moc do coraz większej wierności. Do niej zachęcał nas o. Założyciel słowami: *Zachowujcie regułę naszą, a przede wszystkim śluby: ubóstwa, czystości i posłuszeństwa*, dalej zapewnia: *Sprowadzimy na siebie i na świat zmiłowanie Boże, gdy będziemy zachowywać wiernie naszą regułę, a przede wszystkim, gdy będziemy głęboko pokornymi, gdy się przeźmiemy zasadami naszych ustaw i je wykonywać będziemy uczynkami...* (PiP 1898,s.1). Współzałożycielka Matka Anna w swoich słówkach do siostr mówiła: *Im więcej, która pojmie zasad wiary i cnoty zakonne, tym bardziej będzie rozmiłowana w miłości Bożej, dążyć będzie do coraz większej doskonałości*.

Nasze Konstytucje i Statuty dają nam praktyczne wskazania jak wypełniać Boże Prawo Miłości, jak żyć Ewangelią na co dzień. Dają odpowiedź, w jaki sposób każda z nas, jako Michalitka, ma realizować Chrystusowe przykazanie miłości Boga i miłości wzajemnej we wspólnocie. Szczególnym wyrazem miłości do Boga w naszym charyzmacie jest uwielbienie, adoracja i kontemplacja Boga, które winne być naszą życiową postawą, wyrażoną w czynach. Świadome braków, słabości i rutyny stańmy do tej duchowej walki razem z naszym Patronem św. Michałem Archaniołem. Prośmy Go o nową gorliwość i męstwo w zachowywaniu naszej Reguły życia, ciesząc się choćby z małych zwycięstw. Niech do tych zwycięstw prowadzi nas Jego Archanielskie „Któż jak Bóg!”, które jest jak egzorcyzm dla duchowej opieszałości i wygodnictwa. Zachęcam więc Siostry do czytania, zgłębiania na medytacji i praktykowania przepisów, które najczęściej zdarza się nam pomijać. W pokorze serca zechcemy zobaczyć tę trudną prawdę o nas samych, a Duch Święty uzdolni nas do większej miłości i wierności. Niech miłość stanie się sposobem na wypełnianie Prawa. Podejmijmy w tym duchu następujące zalecenia.

1. W roku Prawa zalecam indywidualną refleksję nad przepisami naszego Prawa; zwłaszcza nowych artykułów w I i II części Konstytucji.

2. Zalecam, by zgodnie z art. 41 Statutów przeprowadzać we wspólnotach wspólną refleksję nad odnową życia zakonnego.

3. W duchu nawrócenia i wynagrodzenia Bogu za osobiste niewierności w zachowaniu Prawa z większą gorliwością podejmujemy praktyki kwartalnych dni pokuty.

4. Niech nasze wspólnoty ożywia wspólnie praktykowana Godzina Święta przed I Piątkiem miesiąca. Ofiarowując Jezusowi ten czas trwania przy Nim na modlitwie, starajmy się czynić to z miłością i żarliwością serca. Zachęcam do duchowej hojności całej wspólnoty i każdą siostrę indywidualnie.

Przekazując tę duchową propozycję modłę się o to, by, aby Duch Święty otwierał nas na nowość Jego tchnienia, aby obdarzył większą miłością, nowym sercem i nowym duchem, by odnowił nasze Zgromadzenie.

Potężny nasz Patronie św. Michale Archanielu, bł. Ojcie Bronisławie, nasza Czciogdna Matko Anno - wyproście nam u Boga tę łaskę.

Proszę o odczytanie Okólnika we wspólnocie zaraz po jego otrzymaniu.

s. Dominika Tuzimek

s. Dominika Tuzimek
sekretarka generalna

m. Julia Szteliga

m. Julia Szteliga
przełożona generalna

Miejsce Piastowe, 20.09.2022 r., w Nowennie Uroczystości Patronalnej Zgromadzenia